

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

- Ως σκουπίδι της θάλασσας μπορεί να οριστεί κάθε ανθεκτικό στερεό υλικό, κατασκευασμένο ή επεξεργασμένο, που απορρίπτεται ή εγκαταλείπεται στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον.
- Τα σκουπίδια της θάλασσας προέρχονται κυρίως από χερσαίες δραστηριότητες και καταλήγουν στη θάλασσα μέσω ποταμών, αποχετεύσεων, οχετών όμβριων υδάτων ή παρσύρονται από τους ανέμους, τα κύματα και την παλίρροια. Αλλά και θαλάσσιες δραστηριότητες, όπως το ψάρεμα και ο θαλάσσιος τουρισμός, μπορούν να είναι σημαντικές πηγές σκουπιδιών.
- Τα 10 αντικείμενα που βρίσκουμε πιο συχνά σε παραλίες (Πηγή: *Ocean Conservancy, International Coastal Clean up 2012*):

- Τα πλαστικά αποτελούν το 60 με 80% όλων των σκουπιδιών που βρίσκονται στις Ευρωπαϊκές Θάλασσες.
- Τα πλαστικά αντικείμενα σπάνε σταδιακά σε όλο και μικρότερα κομμάτια μέχρι να γίνουν μικροπλαστικά, με μικρότερη από 5 χιλιοστά. Τα μικροπλαστικά, που είναι αόρατα με γυμνό μάτι, αναμιγνύονται με το πλαγκτόν και πια μένουν για πάντα στο θαλάσσιο περιβάλλον, δεν μπορούν να απομακρυνθούν. Πολλοί οργανισμοί καταναλώνουν αυτή την 'πλαστική σκόνη' που επιπλέει στις θάλασσές μας.
- Εκστρατείες καθαρισμού που διοργανώνονται στη Κύπρο επιβεβαιώνουν ότι οι γόπες από τσιγάρα, οι συσκευασίες και τα πλαστικά σακούλια αποτελούν τα κύρια σκουπίδια της θάλασσας. Μάλιστα, σε συγκεκριμένη κυπριακή παραλία, σε μήκος 200 μέτρων, συλλέχθηκαν και καταγράφηκαν πάνω από 8500 κομμάτια σκουπιδιών, το 88% των οποίων ήταν γόπες από τσιγάρα (www.akti.org.cy, Σεπτέμβριος 2012).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

- Αφού φτάσουν στη θάλασσα, τα σκουπίδια παραμένουν εκεί για όσο καιρό χρειάζεται για να διασπαστούν. Σε αρκετές περιπτώσεις για εκατοντάδες χρόνια!
- Τα ζώα έλκονται από τα σκουπίδια λόγω της έμφυτης περιέργειας τους ή κατά την αναζήτηση τροφής ή καταφυγίου. Παγιδεύονται έτσι από τα σκουπίδια ή μπερδεύονται μέσα σε αυτά.
- Ψάρια, πουλιά και θηλαστικά μπορούν να καταπιούν σκουπίδια είτε κατά λάθος ή επειδή μοιάζουν με τη λεία τους. Για παράδειγμα, οι χελώνες τρώνε πλαστικά σακούλια γιατί νομίζουν ότι είναι μέδουσες, τα πουλιά τρώνε ή ταΐζουν στα μικρά τους κομμάτια από πλαστικά που επιπλέουν γιατί τα περνούν για ψάρια, καβούρια ή αυγά ψαριών, κ.τ.λ. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε λιμό ή υποσιτισμό αν η κατάποση είναι τέτοια που θα γεμίσει το στομάχι του ζώου.
- Τα λεγόμενα 'δίκτυα-φάντασμα' είναι δίκτυα που χάθηκαν κατά λάθος ή πετάχτηκαν επίτηδες. Καθώς περιπλανούνται στην επιφάνεια ή σέρνονται στο βυθό της θάλασσας συνεχίζουν να ψαρεύουν! Τα αλιεύματα τους προσελκύουν και άλλα ψάρια, θηλαστικά και θαλασσοπούλια που ψάχνουν για τροφή, που και αυτά με τη σειρά τους πιάνονται στα δίκτυα, προκαλώντας ένα φαύλο, δολοφονικό κύκλο.
- Τα σκουπίδια της θάλασσας μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές στον άνθρωπο και την περιουσία του: οι ακτές με σκουπίδια δεν προσελκύουν τουρίστες... λιγότεροι τουρίστες σημαίνει μικρότερο εισόδημα για τις παράκτιες κοινότητες, παρασυρόμενα δίκτυα και σχοινιά τυλίγονται γύρω από έλικες, άγκυρες κτλ. προκαλώντας δαπανηρές ή ανεπανόρθωτες ζημιές σε βάρκες και κότερα, οι δύτες μπορούν να τραυματιστούν σοβαρά ή και να πνιγούν αν παγιδευτούν σε σκουπίδια της θάλασσας, τα θαλασσινά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση μπορούν να αποτελέσουν κίνδυνο για την υγεία αν είναι μολυσμένα με τοξίνες.
- Οι καθαρισμοί παραλιών και θάλασσας είναι αρκετά δαπανηροί. Για παράδειγμα το Βέλγιο και η Ολλανδία ξοδεύουν περίπου 10.24 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο για τον καθαρισμό των παραλιών τους ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο ξοδεύει περίπου 17.72 εκατομμύρια το χρόνο.

ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ

- Μειώνω τα σκουπίδια που παράγω.
- Επαναχρησιμοποιώ προϊόντα, όταν είναι δυνατόν.
- Ανακυκλώνω όσο περισσότερο γίνεται.
- Θυμάμαι ότι η στεριά και η θάλασσα συνδέονται!
- Δεν πετάω ποτέ σκουπίδια στον δρόμο, στις όχθες του ποταμού ή απευθείας στη θάλασσα.
- Αποφεύγω μιας χρήσης ποτήρια, πιάτα και μαχαιροπήρουνα.
- Αποφεύγω τη χρήση πλαστικών σακουλιών. Προτιμώ επαναχρησιμοποιούμενες τσάντες.
- Μειώνω την κατανάλωση μου για να μειώσω τα σκουπίδια μου.
- Αγοράζω προϊόντα χωρίς περιττές συσκευασίες.
- Προτιμώ ένα προϊόν σε μεγάλο μέγεθος παρά πολλές μικρότερες συσκευασίες από το ίδιο προϊόν.

Πηγή: Ocean Conservancy, 2013

- Προτιμώ προϊόντα που φτιάχνονται από ανακυκλωμένα υλικά.
- Προτιμώ ρούχα και υφάσματα από φυσικές ίνες γιατί οι συνθετικές ίνες διασπώνται σε μικροπλαστικά.
- Ακόμα και αν υπάρχουν κάδοι στην παραλία που κάνω το μπάνιο ή την βόλτα μου, καλύτερα να πάρω τα σκουπίδια μου μαζί μου. Αν τα αφήσω εκεί είναι πολύ πιθανόν να καταλήξουν στη θάλασσα.
- Δεν απελευθερώνω ποτέ μπαλόνια καθώς αμέσως μετά γίνονται σκουπίδια στην ξηρά και τη θάλασσα.
- Ασκώ θαλάσσιες δραστηριότητες, ψάρεμα, ιστιοπλοΐα και αθλητισμό, υπεύθυνα.
- Προτρέπω τους φίλους και την οικογένεια μου να βοηθήσουν στην προσπάθεια να κρατήσουμε τις παραλίες και τη θάλασσα μας καθαρή.
- Συμμετέχω σε εκστρατείες καθαρισμού παραλιών, ποταμών και άλλων χώρων.
- Ενώνω δυνάμεις! Η αποτελεσματικότητα πολλαπλασιάζεται όταν οργανώνονται ομάδες.
- Με τις προσωπικές μου δράσεις και την δέσμευση μου μπορώ να κάνω την διαφορά!!!